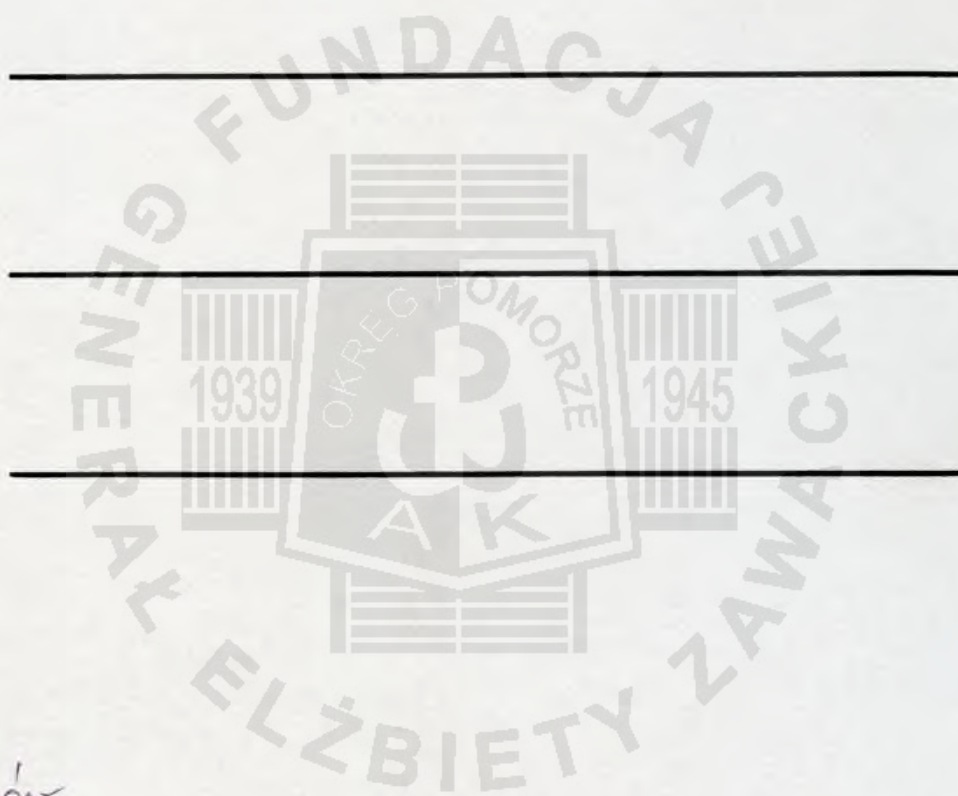

1
P. Rojewski opnie m 2015

66-100 Sulechów
pl. J
mg. Zielonogórskie
tel.

20j. rel.

LWP

Kapt

SOWIŃSKA Stanisława

zam. Starczewska

804/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

804/1584 LHP
SOKIŃSKA Steersbarn
Zam. Stareczechu

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa ✓ K. 2. s. 1-4

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora ✓ K. 2. s. 2

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora ✓ K. 2. s. 1-3

II. Materiały uzupełniające relację —

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

III/1 – dot. rodziny relatora —

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945) —

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 – inne...

IV. Korespondencja ✓ K. 1. s. 1-2

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie ✓

I/1 Relacja

Relacja Sowieckiej Stałej Armii zam. Starczewskie
sporządzona według schematu relacji o wojennej służbie koles-
zów w I i II AKP w l. 1939-1945, Relacja podpisana b.d.
skopis oryg. K.2.S. 1-4

**Schemat relacji o wojennej służbie kobiet-żołnierzy
w I i II Armii Wojska Polskiego
w latach 1939-1945**

Relację można również sporządzić w sposób opisowy uwzględniając punkty schematu, ale nie rozdzielając opisu na poszczególne punkty.

I. DANE OSOBOWE

1. Nazwisko / także panieńskie z datą zmiany /, imiona *Sowinińska Stanisława pani
Starzewska Stanisława*
2. Data i miejsce urodzenia / w przypadku wsi podać powiat / *20.VI.1925 r Jagielnica*
3. Imiona rodziców, nazwisko panieńskie matki, dane o ich pracy zawodowej i społecznej
Petrunela z domu Rucznerek i Józef Sowiniński.
4. Obecny adres składającej relację, nr telefonu *Sulechów 66-100*

uj. Zielonogórski

II. DANE ŚRODOWISKOWE

1. Wykształcenie / nazwy szkół i lata ich ukończenia / *7 kl. szk pod. 23.VI.1939 r.*
2. Miejsce zamieszkania przed 1939 rokiem *Jagielnica pow. Opatów.*
3. Czym zajmowała się przed 1939 rokiem / nauka, praca - jaka ? / *nauką*
4. Przynależność do ZHP, PWK, PCK, Związek Młodzieży Wiejskiej, Sodalicja Mariańska

II. UDZIAŁ W KAMPANII WRZEŚNIOWEJ 1939 ROKU

uczestniczył, funkcja, służba wojskowa lub udział w obronie cywilnej, służba sanitarna.

39 r. Okop Rosyjski pracowałam w kolchozie

41 okop. Niemiecka pracowałam Ligin Szochi (folwark)

44 r. przyszedli Sowieci z Wojskiem Polskim i zdemobilizowali

mie do Wojska Polskiego.
V. DANE Z OKRESU LAT 1939-1945

1. Nauka, praca, udział w konspiracji / jakiej ? /

7 maja 44 r. zdemobilizowali mnie do Wojska Polskiego.

Kiedy i w jakich okolicznościach znalazła się w ZSRR ? / wywiezienie, aresztowanie,

wakacja, miejsce pobytu - charakter pracy /

przywieszli nas do Łopusznej, a później do Zylomierza i z tamtąd całym transportem, 15 lipca przywiezli nas do Lublina.

2. Moja droga do wojska polskiego / mobilizacja, zaciąg ochotniczy /

6. maja 1944 do 20 października 1945 r.

3. Data rozpoczęcia służby w wojsku i data zdemobilizowania.

2 Pułk zapasowy Łączności.

4. Nazwy kolejnych jednostek, w których odbywała służbę wojskową

W Lublinie na Majdanku skończyłam kurs 6 miesięczny i pracowałam jako telegropistka S.T.35.

5. Jakim wykonywała zadania i jakie zajmowała stanowiska w wojsku

Kurs 6 miesięczny Telegropistki.

6. Jakim przeszła przeszkolenie w wojsku / szkoły, kursy, itp. /

7. W jakich bitwach brała udział / miejscowość, data, odniesione rany i kontuzje, gdzie i kiedy ? /

Kapral. i obecnie Kapral.

8. Stopień wojskowy w chwili demobilizacji i obecnie / data /

9. Odznaczenia bojowe, państwowe i społeczne

Medal Zwycięstwa i Wolności, Zasłużony Pracownik Łączności,
Medal za Odrę Nysę i Białą, 14. za udział w walkach o Berlin, odznaka
Płazówka N.P. Krzyż Kawalerski, order odrodzenia Polski 1000 lecie
Państwa Polskiego, Zasługi w rozwoju Państwa
i rozwoju Województwa Zielonogórskiego.

V. ŻYCIORYS POWOJENNY

1. Dalsze kształcenie się. Warunki rodzinne. Praca zawodowa i działalność społeczna. Wpływ

śłużby wojskowej na życie powojenne. *wyszłam zamąż, zamieszkałam w Sulechowie
i chowałam 2 córki, kiedy dzieci podrosły poszłam do pracy
i pracowałam w Fabryce Jedwabiu jako Tkaczka po przeszkoleniu
sześć miesięcy przepracowałam 24 lata i mam emeryturę
500 zł z dodatkami kombatantskimi, przeszłam ponowną operację.
byłam na Onkologii a teraz złamałam nogę, niełatwe życie.*

*wiele było trudności, i mieszkanie w którym mieszkałam przez 14 lat
sprzedali ^{niezawodami} mi, drugie nie spłeszyli się dać, musiałam
pisać do Ministerstwa Ob. Narodowej które nie pomogło, posłam w pracy
młody Inżynier, już nieujący, przeniósł mnie z mego stanowiska
pracy na mój płatny, kiedy powiedział mi że byłam w najsm
i należy mi się praca to którego, piastuje to powiedział o kto Pamię do
wojska, dosyłał.*

2. Z jakimi trudnościami życiowymi borykała się po wyjściu z wojska.

Emerytura Wypracowana.

3. Obecne źródło utrzymania / emerytura, renta z ogólnego stanu zdrowia, renta inwalidy
wojennego, renta rolna, renta wdowia, proszę uwzględnić grupy inwalidztwa /

*jestem już stara skończyłam 72 lata schorowana, idę do lekarza
nawet nie chcę przyznać mam pierwszeństwa w rejestracji nieroz
mówię lekarzy wyzn. dalej od wojny tym więcej zbawiać czoła.
nieroz muszę oszczędzić na życiu żeby wykupić lekarstwa.*

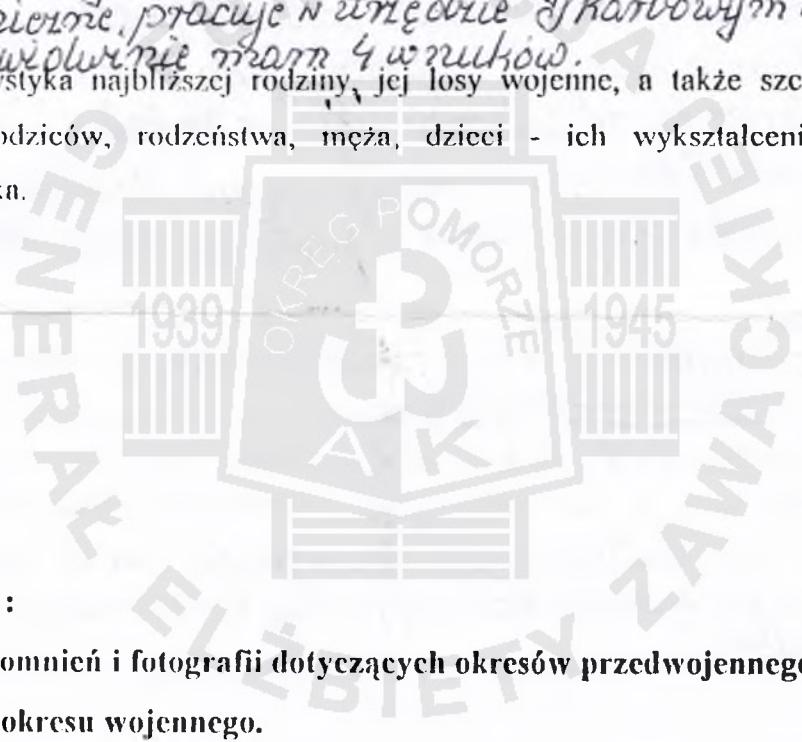
4. Obecny stan zdrowia

5. Z jakiego rodzaju służby zdrowia korzystała
z Ośrodka Zdrowia na miejscu.

6. Czy była represjonowana po wojnie / sama autorka lub jej rodzina, aresztowania, śledztwo, okoliczności, data, miejsce /

z mojej Rodziny po Djeu zostali wywiezieni na Sybir, a z Męża Rodziny zostali wymordowani przez Ukraińców 18 osób. Rodziny moi nie żyje, mam tylko Brata. mam dwie córki. Wanda starsza 1948 r. skończyła Liceum Pedagogiczne jest Dyrektorem szkoły w Zielonej Górze. Grażyna 1952 r. skończyła studia ekonomiczne, pracuje w urzędzie Skarbowym w Koszalinie mieszka w Świdwinie mam 4 wnuków.

7. Krótka charakterystyka najbliższej rodziny, jej losy wojenne, a także szczególne sytuacje życiowe rodziców, rodzeństwa, męża, dzieci - ich wykształcenie, zawody, zajmowane stanowiska.

Pożądane załączenie :

- dokumentów, wspomnień i fotografii dotyczących okresów przedwojennego, kampanii wrześniowej oraz okresu wojennego.
- wykazu książek i artykułów, w których wzmiankuje się o służbie wojskowej autorki relacji i o jej formacji.

Czytelny podpis

ostarzewska Stanisława

Data

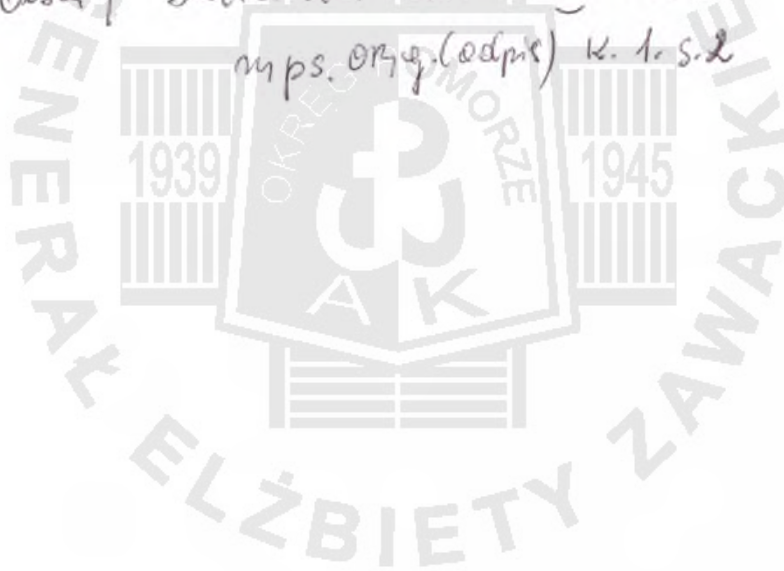
I/2 Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora.

- Łeńtulewiczowi Demokracji za walkę z niejeźdzącą niemiedliną o Polskę, Wolność i Lud
St. szereg. Sowieńska Stareńszczyna (r. 1925) dyplom
Nr. 721, Naczelne Dowództwo Wojska Polskiego,
(pieczęć okręgu - W.P. - Siedlce) 1946r.

Org. k. 1, s.

- Odpis: Legitymacja Nr 1821-75-76, Wz. 17 IX 1975
Uchwały Rady Państwa odznaczone zostają Stareńszczyna
Stareńszczyna Kręzem Karkulenskim Orolami Odrobaczona
Polski, Siedlce dnia 8 VII 1980r.

mps. Org. (odpis) k. 1, s. 2

MADRYT 7. XI. 1936
 WESTERPLATTE 1-7. IX. 1939
 KUTNO 10-17. IX. 1939
 WARSZAWA 8-27. IX. 1939
 HEL 20. IX-1. X. 1939
 WARSZAWA 1942-1945
 ZIEMIA LUBELSKA 1942-1944
 ZIEMIA
 KIELECKA I RADOMSKA
 1942-1945
 ZIEMIA MAZOWIECKA
 1942-1945
 NARWIK 28-31. V. 1940
 TOBRUK XII. 1941
 MONTE CASSINO 11-18. V. 1944
 ARNHEM 17-26. IX. 1944

**ZOŁNIERZ
 DEMOKRA**
 za walkę z najeźdźcą nie
 O POLSKĘ, WOLNOŚĆ

WARSAWA
 Obywatelowi *st. szereg. S. W.*
Stanisława *Łoza*

Naczelnie D
 Wojska I
 Nr *721*

I/21/1

NIERZOWI MOKRACJI

z najeźdzcą niemieckim
KŁĘ, WOLNOŚĆ I LUD

WARSZAWA

*st. szereg. Powin'ska
Wyszowa. Roczn. 1925*

**Naczelné Dowództwo
Wojska Polskiego**

- LENINO 12-13. X. 1943
- PUŁAWY 1-4. VIII. 1944
- PRAGA 10-14. IX. 1944
- WARSZAWA 16-17. I. 1945
- JASTROW 3. II. 1945
- KOŁOBRZEG 8-18. III. 1945
- GDYNIA-GDAŃSK 27. III. 1945
- ROTHENBURG
- FORSOWANIE NYSY
16. IV. 1945
- GUSTEBIESE
- FORSOWANIE ODRY
16-18. IV. 1945
- BUDZISZYN 21-26. IV. 1945
- DREZNO 26. IV. 1945
- BERLIN 30. IV. - 2. V. 1945

P12/2

O d p i s .

Polaka Rzeczpospolita Ludowa. Legitymacja Nr. 1821-75-76. Warszawa
dn. 17 września 1975r. Uchwałą Rady Państwa z dnia 17 września 1975r
odznaczony(a) został(a) Ob. Starczewska Stanisława c. Józefa.-----
Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.-----
Przewodniczący Rady Państwa (podpis nieczytelny) Pieczęć okrągła
tłoczona z godłem państwa Rada Państwa.-----

Zgodność odpisu z oryginału stwierdzamy
Sulechów, dnia 8 lipca 1980 r,

Sekretarz Tech. Koła ZBoWiD
w Sulechowie

Janusz Pokorski

Prezes Koła ZBoWiD
w Sulechowie

Roman Batuliński

I/3 Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby reletora

Karta informacyjna wypełniona przez Starczyński
Stawski z ul. Sowińskiej, podpisana z datą 2 II 1990r.

zhasps okp. k 2. s. 1-3

K A R T A I N F O R M A C Y J N A

1. Nazwisko i imię *Starerczewska Starzysława*.....
2. Nazwisko rodowe *Sewińska*.....
3. Imiona rodziców *Józef i Petruszela*.....
4. Stan cywilny obecny *Mezalka*.....
5. Czy powtórnie wychodziła za mąż - kiedy? podać nazwisko męża
.....
6. Data i miejsce urodzenia *20 czerwca, 1925 r.*.....
7. Pochodzenie społeczne /chłopskie, robotnicze, inteligentkie/
Jagielnica, pow. Czerwików, woj. Tarnopolskie.....
8. Miejsce zamieszkania przed 1939 r *Jagielnica*.....
9. Czym zajmowała się przed 1939 r /nauka, praca/ *nauka*.....
10. Obecne miejsce zamieszkania /dokładny adres, ewent. telefon/
Sulechów 66-100, woj. Zielona Góra.....
11. Wykształcenie *7 klas szkoły Podstawowej*.....
12. Kiedy i w jakich okolicznościach znalazła się w ZSRR ?
/wywiezienie, aresztowanie, ewakuacja, miejsce pobytu -
charakter pracy/
13. Moja droga do wojska /mobilizacja, zaciąg ochotniczy/
.....
14. Data rozpoczęcia służby wojskowej w LWP i data zdemobilizowania
8. maja 1944 roku. zdemobilizowana 20. października 1945 r.
15. Nazwy kolejnych jednostek, w których odbywała służbę wojskową
Zapasy. Pułk. Zgromadzeni. II armiji. telegrafistka S.T. 35.
.....
.....
16. Jakie wykonywała zadania i jakie zajmowała stanowiska w wojsku
Telegrafistka. Daleko piszą. S.T. 35.
.....

17. Jakie przeszła przeszkolenie w wojsku /szkoły, kursy itp./
. 6. miesięczna szkoła łączności w Lublinie na Majdanku.
18. W jakich bitwach brała udział /miejsowość, data, odniesione rany, kontuzje, kiedy, gdzie/
*Nysa. porwanie 16. IV. 1945 r.
 Kotołec. 8-18 VII. 1945. Berlin 30. IV. 1945 r.*
19. Stopień wojskowy w chwili demobilizacji i obecnie / data /
st. szeregowy. sierżanta 20. X. 1975 r.
20. Odznaczenia bojowe, państwowe i społeczne
*Skryż Kławański. Medal za Berlin. Medal za Odrę, Nysę i Białą
 Medal Zwycięstwa Wolności. Odznaka Tysiąc Uciekinierów za udział w wojnie
 Woj. Zielonogórskiego. Złota odznaka XV-lecie P.R.L.*
21. Praca po zdemobilizowaniu aż do chwili obecnej / zawód i stanowisko/
do roku 1959 chroniącą dzieci, 1959 r. pracowała w
 a/ zawodowa *w fabryce Jedwabiu w powiecie Ikaćno od roku 1980.
 20 czerwca odezłam o wcześniejszą emeryturę.*
 b/ polityczna *Złoci 21. 8. 1959 r.*
 c/ społeczna *Liga Kobiet. 1960 r. 1980 r. Solidarność.*
22. Przynależność do organizacji politycznych i społecznych
23. Obecne źródło utrzymania /emerytura, renta z ogólnego stanu zdrowia, renta inwalidy wojennego, renta wyjątkowa, renta rolna, renta specjalna, renta wdowia /uwzględnić grupy inwalidztwa/
24. Obecny stan zdrowia *porażenie nerwu trójdzielnego
 Onkologia ginek.*
25. Z jakiego rodzaju służby zdrowia korzysta /lecznictwo rejonowe, przychodnia MON, przychodnia MSW, przychodnia kombatancka/
*kont. Przychodnia Onk. Zielona Góra.
 Przychodnia Rejonowa Sulcechów.
 do Przych. MON. Lub. N. S. N nie mam dostępu.*

26. Z jakimi trudnościami życiowymi borykała się po wyjściu z wojska

27. Czy była prześladowana przed wojną *nie*

28. Czy była represjonowana po wojnie

29. Jakiej pomocy oczekuje od organizacji zbawidowskiej

30. Krótka charakterystyka najbliższej rodziny, jej losy wojenne, a także szczególniejsze sytuacje życiowe rodziców, rodzeństwa, męża, dzieci - ich zawody, wykształcenie, zajmowane stanowiska/

Ojciec był w wojsku w pier. Armii. Matka z Bratem przyjechała jako Rep. Mąż był of. st. pochodzi ze Stanisławowa wyszedł za mąż 1946 r. mam 2 córki 1948 roku i drugą 1952 r. Starsza Narda skończyła st. pedagogiczne prace w szkole w Zielonej Górze młodsza Gwaryna skończyła studia Ekonomiczne w Breście i wyszła za mąż i obecnie mieszka w Lublinie.

Data 11.2.1990 r.

Starzeńska Stanisława

/ podpis czytelny osoby
wypełniającej ankietę /

Uwaga: w razie potrzeby można uzupełniać dane na dodatkowych kartkach.

IV

Korespondencja

List Starezenskiej Starostki do Koleżanek frontowej drogi
(Tęczy Kucharskiej), dotyczy empelezionej ankiety

zespół odp. k.1. s. 1-2

Stranonne Polezanki Frontowych
drug i - mile Pamie.

804/WSK
10/11

Dziękuję serdecznie za Anketę z miłą chęcią
wypełniłem ją, i odsyłam do Was. Miejsce wy z pewnością
nigdy się o to nie zatroszczyli, jím było najwa-
niejsza składka, Muiyn swoje zrobił, Muiyn może
odejść, Bardzo silnie emocjonalnie przeżywałam
te dni, ponieważ byłam naoczny m świadkiem i
współuczestnikiem surowych dni, kiedy my młode
Dziwozeta, a czasem wręcz Dziwozynki, siedemna-
sto letnie przyodbiwani żołnierskimi mundurkami,
otrzymaliśmy bron do ręki, i na nasze Dziwozette
ramiona twarde obowiązki obrony Ojczyzny. Pozba-
wione domu rodzinnego, wyrwane z pól opieki
Matki i Rodzinstwa, wtłoczone w twarde ramie regu-
laminów wojskowych okresu wojny, otrzymaliśmy
wspólnie z mężczyznami żołnierską dółę tułaczę,
i jednocześnie byliśmy wzorem dla Mężczyzn w
wytrwaniu w ciężkich obowiązkach żołnierskich prys-
najaliśmy sobie miasto wojskowe, które od prawie-
ków należało do Mężczyzn, pozwól sobie przypomnieć że
nasze Dziwozette sny były inne, od marzeń naszych
córek, które żyły w odmiennych warunkach, jak my w
ich wieku. Wydeptując frontowe ścieżki, nieraz głodne i
chłodne, młodość miała swoje prawa. Zapominaliśmy
na moment - realiję sytuacji - niepewni jutra, i w tym
czasie marzeniem była cicha Modlitwa o przetrwanie,
by chociaż jeszcze raz zobaczyć Matkę i Rodzinstwo, to
była dla nas prawdziwa szkoła życia. Wietatwe były
nasze pierwsze kroki, po zakończeniu wojny Rodzinstwo w
większości pozostawały za Bugiem, czasem wręcz w
dalekich stepach Florakstanu i innych dalekich ziem

Straju Rad. Całym majątkiem jakim dysponowaliśmy^{14/2} były
starłe stopy, do krwi, zgnubiałe ręce i dojrzałe twarze sma-
gane wiatrem i błotem frontowych dróg i okopów, tę dłoń
powszechnie wznowaną i szarowaną przez sprężenie
naszą sławę bojową, niejedno krotnie zachodziła konie-
czność ukrywać porzeka. Takim jak my przepisujemy
Łatkę "Ta bracie była żołnierka? wiem jak krądzę z nas
to wołało, ale po latach patrzę teraz na swoje koleżanki
a jest ich kilka w naszej Miejscowości, jestem pełna podzi-
wu, zostaliśmy pomimo naszych lat pełne weny i życia.
Chociaż nie w jednych odciskach widać wiele trosk, kłopotów
i przeżyć niestety tego żaden mądrze już nie w stanie
zamastkować. Dając was - moje Koleżanki, frontowych dróg
wyrazami głębokiej czci i szacunku, wracam się z prośbą, by
nasze przeżycia, nasz wkład w wyzwolenie Straju, i czynny udział
w walce nie poszło w zapomnienie, jesteście w Straju
za któryśmy walezyli, pomagajmy sobie wzajemnie.

W chwałę Ojczyzny.

Starzeńska Stanisława.

T. 804/wsk

LHP

STARZEWSKA Stalowa

2 ob. Sowińska

Wypisy ze źródeł
niezniszczone karty informacyjne

i
4 zohj401a

T-804

ZSRIR-LWP

zam. STARCZEWSKA STANISŁAWA
z d. SOWIŃSKA

źródło informacji:

Relacja własna

+ 2 załączniki odznaczeń.

Złożono: Pomorskie Archiwum AK

87-100 Toruń ul. Wielka Grabarzy 2

dłż. 2014 97

+ Karta informacyjna z 1990r
+ korespondencja

T. 804/WSK

LUP

SOWIŃSKA Stanisława
żona. Starzewska

VI. Fotografie

1. Zdj. lepitym. powię Kozone, [b.d.], Ksero - str. 1
2. zdj. okupacyjne, z ojcem; [b.d.], Ksero - str. 1
3. Dzieci wygasta - Galicja, Ksero - str. 1
4. Odrębne przy Koszarach w Gorzowie - str. 1

Z. Świtajła, 2015r.

1. USK
Jeczki
osobowe

2. T. BOY/WSK

3. Ksero

4.

5. Sowiska
Starostawa
zam.
Starczewska

6. N.N

7.

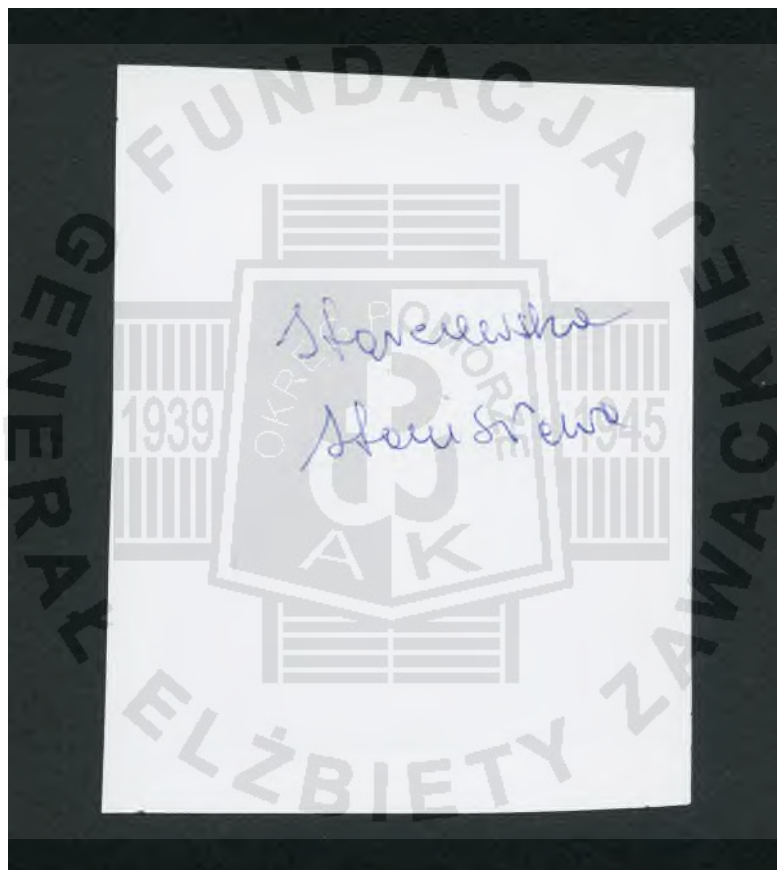
8. Uwagi: Opis
na odwrocie fotogr.

9. Starczewska

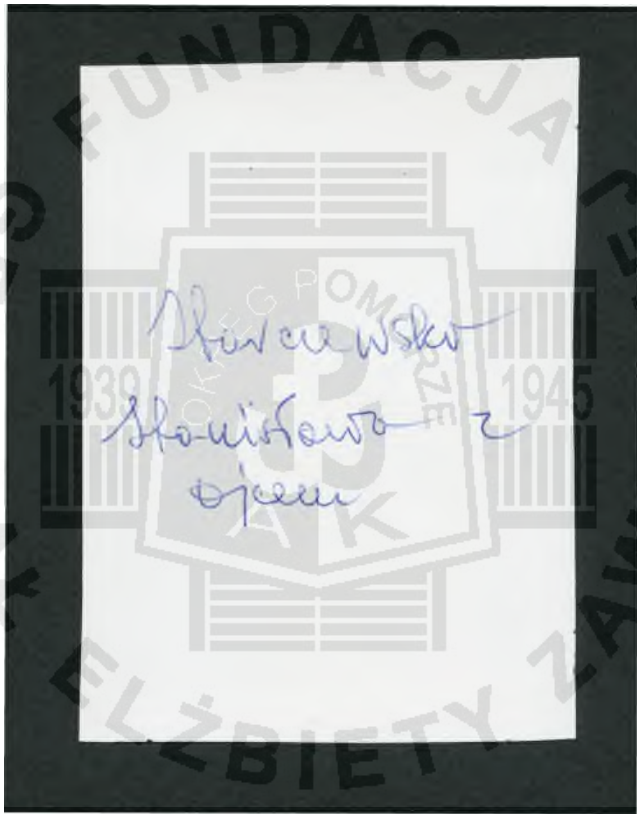
z ojcem

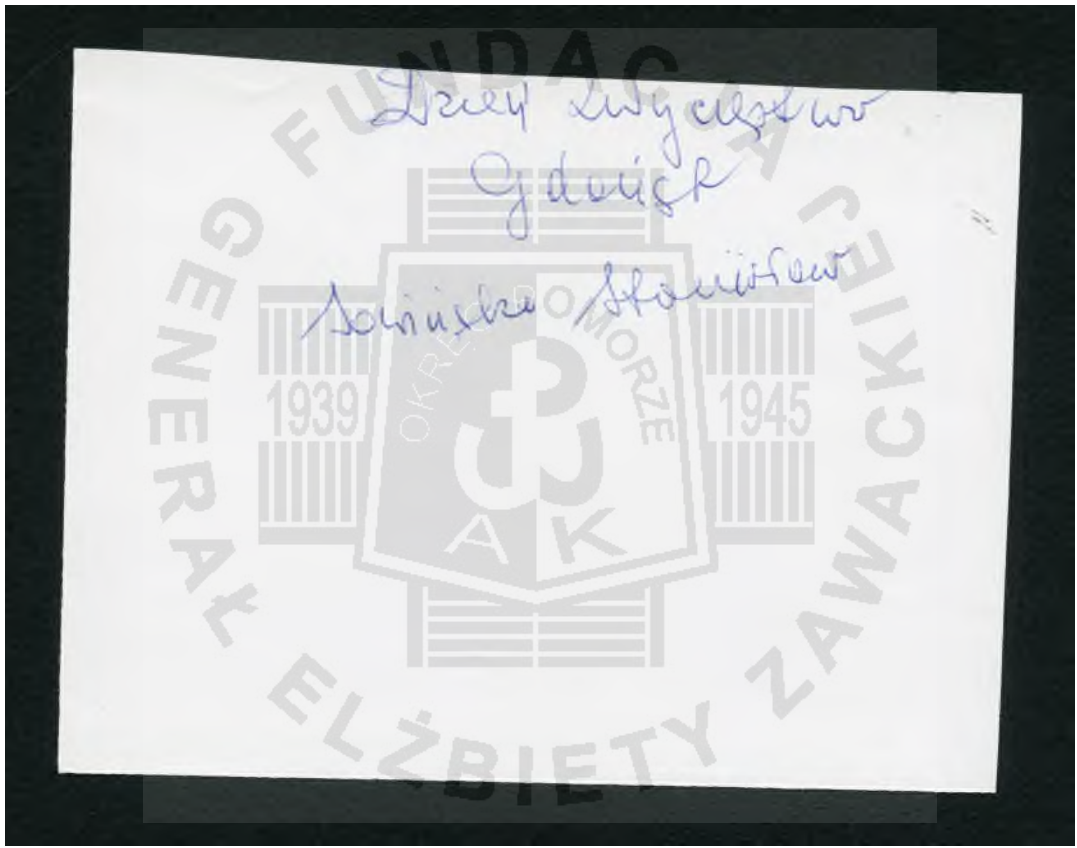

Dzień zwyczajny - Gidowice

opis na odwrocie
fotogram - moja ulubiona przy koszarach
w Gorzowie

Woj. Poznański
w Sale chór
pow. Ślesobdzin
muza dwurepna pny
Kosnowek w Gorznie
zd. Jowisko. Skonstawa
zau. Spawczelca

SOWIŃSKA Stanisława
zam. Starczewska

Firma Handlowo-Usługowa
„DIADA”
86-200 Chełmno-Grubno
Tel. (0-56) 686-28-48